

DISCUS – PROIECTUL DE SUCCES AL ANULUI 2015

Doctor în informatică **Igor COJOCARU**

Cercetător științific **Anastasia ȘTEFANIȚA**

Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale al AȘM

Proiectul DISCUS – Platforma de discuții privind problemele de dezvoltare a societății informaționale – este coordonat de Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale al AȘM (IDSI - www.idsi.md) cu suportul financiar al Fondului Internațional Visegrad (nr. 21470018). Scopul proiectului este promovarea modelului european de aplicare eficientă a politicilor societății informaționale/ instrumentelor de e-guvernare în Republica Moldova pentru a consolida participarea sectorului academic, administrației publice locale, mediului de afaceri, societății civile și mass-media în procesul de luare a deciziilor, utilizând experiența țărilor Visegrad.

Proiectul DISCUS durează un an și presupune organizarea mai multor seminare, vizite de studiu în țările Visegrad, precum și elaborarea studiilor de cercetare cu caracter de recomandări pentru autoritățile publice locale din Moldova. Astfel, pe parcursul anului 2015 au fost organizate 6 evenimente la Chișinău: 2 ateliere de lucru, 2 seminare și 2 mese rotunde. La evenimentele desfășurate în cadrul proiectului DISCUS din 2015 au participat în total peste 400 de persoane din 33 de raioane ale Republicii Moldova: funcționari publici locali, reprezentanți ai sectorului academic, guvernamental, ai societății civile, mass-media, bibliotecari.

Scopul primei reuniuni, din 17-18 martie 2015, a fost împărtășirea experienței țărilor Visegrad în domeniul TIC și a societății informaționale cu accent pe serviciile electronice locale, dar și conștientizarea importanței e-serviciilor locale de către funcționarii moldoveni. Atelierul de lucru a avut tematica: „Dezvoltarea locală bazată pe tehnologia informației și comunicațiilor”.

Obiectivul seminarului din 26-27 mai, „Soluții TIC pentru Serviciile Locale (reglementări legale)”, a fost dezbaterea problemelor și identificarea posibilelor soluții în domeniul reglementărilor legale ale serviciilor electronice locale în Moldova.

La evenimentul din 22-23 septembrie 2015 cu tema „Servicii Publice Locale Electronice” au participat 55 de persoane, dintre care 19 primari, 2 viceprimari, 5 secretari ai consiliilor locale și 10 specialiști ai APL, reprezentând 6 orașe, 27 sate, 14 raioane ale Republicii Moldova. Participarea funcționarilor locali

a demonstrat interesul sporit al noilor aleși (realeși) locali pentru subiectul serviciilor electronice locale. Evenimentul a avut caracter practic, echipele de lucru au fost coordonate de patru experți străini și naționali ai proiectului DISCUS. Subiectul principal al discuțiilor a fost planul de acțiuni în vederea implementării serviciilor electronice locale. Workshopul a durat o zi și jumătate, participanții având posibilitatea de a comunica, a dezbate idei și a face schimb de experiență.

La seminarul din 24-25 noiembrie, „Soluții TIC pentru Serviciile Locale (aspecte practice)”, au participat peste 120 de persoane, dintre care 15 primari, 20 de viceprimari, secretari ai consiliilor locale/raionale, 20 de reprezentanți ai bibliotecilor, școlilor/liceelor/universităților din țară, precum și mai mulți specialiști din rândul autorităților publice locale de nivelul I și II din Moldova. La eveniment au fost prezenți acad. Ion Tighineanu, prim-vicepreședinte al Academiei de Științe; Sergiu Ceauș, secretar general adjunct al Guvernului; Andrei Cușcă, șef-adjunct al Direcției politice în domeniul tehnologiei informației a Ministerului Tehnologiei Informației și al Comunicațiilor; dr. hab. Veaceslav Ursachi, coordonator al Secției Științe Inginerești și Tehnologice a AȘM.

Masa rotundă din 9 decembrie cu tema „Revistele științifice – catalizator al creșterii calității și vizibilității conținutului științific în format digital”, a urmărit să pună în discuție subiectul conținutului științific în format digital în vederea sporirii calității și vizibilității acestuia. În conformitate cu Hotărârea comună a CSȘDT și CNAA (nr. 147 din 25.06.2015), începând cu 1 ianuarie 2016, toate revistele științifice din Republica Moldova urmează să fie înregistrate în Instrumentul Bibliometric Național (IBN). La eveniment a fost prezentat IBN (www.ibn.idsi.md) ca instrument de asistență a colegiilor de redacție.

La cele șase evenimente DISCUS și SCIFORM (Platforma pilot pentru asigurarea evaluării calității și vizualizarea conținutului științific digital din Republica Moldova) au fost prezentate 65 de comunicări, au vorbit 35 de specialiști naționali (de la Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, Centrul de Guvernare Electronică, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Institutul pentru o Guvernare Deschisă și alți parte-

neri). Un rol important l-au avut cei patru experți în domeniul societății informaționale: trei din țările Visegrad (V4) și unul din Republica Moldova, și anume: dr. Krzysztof Atlasiewicz din Polonia; ing. Vladimir Benko din Slovacia; dr. Dávid Vratislav din Cehia; dr. hab. Anatol Gremalschi, Chișinău. Experții străini au relatat despre experiența țărilor Visegrad în domeniul e-serviciilor locale, exemplificând atât cu bune practice, dar și cu lecțiile învățate.

- În urma fiecărui eveniment au fost elaborate studii de cercetare cu caracter de recomandare pentru autoritățile publice locale din Moldova. Studiile pot fi accesate electronic pe pagina web a proiectului: www.discus.idsi.md/rapoarte, în limbile engleză și română, printre acestea numărându-se:

- Studiul de cercetare în baza workshop-ului din 17-18 martie 2015 „Recomandări privind implementarea sistemelor informatice relevante pentru autoritățile locale”;

- Studiul de cercetare în baza seminarului din 26-27 mai 2015 „Recomandări de politici publice/ reglementări/ amendamente pentru autoritățile publice relevante din Republica Moldova”;

- Studiul de cercetare în baza atelierului de lucru din 22-23 septembrie 2015 „Recomandări privind implementarea e-serviciilor locale în Moldova”.

În iulie a fost organizată o vizită de studiu în Polonia, unde patru funcționari publici locali și un responsabil de la IDSI al AȘM au vizitat 10 instituții din 4 localități și au participat la 20 de întruniri și discuții directe cu specialiștii polonezi. În octombrie, alți trei funcționari locali și doi cercetători științifici de la IDSI au vizitat 4 localități din Slovacia, s-au întâlnit cu specialiști din 15 instituții, discutând experiențele bune și lecțiile însușite de slovaci în procesul de edificare a societății informaționale.

Scopul vizitelor de studiu a fost schimbul de experiență, transferul de bune practici din Polonia și Slovacia în Republica Moldova, stabilirea de contacte și încurajarea colaborării în domeniul societății informaționale (cu accent pe serviciile electronice locale).

Potrivit chestionarelor de evaluare a evenimentelor organizate, 100% dintre participanți au răspuns afirmativ la întrebarea: „Dacă acest eveniment s-ar organiza din nou, l-ați recomanda unui coleg?”

Conform Google Analytics, în anul 2015 pagina web a proiectului www.discus.idsi.md a fost vizitată de peste 4 600 de vizitatori unici din 97 de țări, efectuând peste 7 000 de sesiuni. Toate evenimentele organizate au fost transmise online pe www.idsi.md și www.discus.idsi.md, înregistrând în total peste 1 000 de vizualizări. Pe rețelele sociale, postările de pe pagina proiectului și cea a IDSI au mai mult de 1 700 de vizualizări fiecare.

Câteva dintre concluziile și recomandările studiilor de cercetare:

- Platforma DISCUS menținută de IDSI și susținută de Centrul de Governare Electronică și autoritățile publice centrale competente ar putea servi drept platformă de referință pentru schimbul de informații, documente, formulare etc., pentru a susține și ghida APL-urile în dezvoltarea serviciilor bazate pe TIC.

- Cele mai solicitate servicii prestate la nivel local, sub forma eliberării diferitelor documente către cetățeni, sunt: adeverința despre componența familiei, avizul de plată a taxelor și impozitelor, certificatul despre locul de trai, certificatul despre posesia (lipsa) cotei de teren agricol.

- Instrumentele TIC sunt implementate nesatisfăcător la nivel local, din cauza lipsei de fonduri și a resurselor umane. Sprijinul guvernamental este necesar pentru implementarea sistemelor informatice la nivelul autorităților publice locale și în instituționalizarea unui centru de consultanță TI pentru autoritățile locale.

- Coordonarea și sincronizarea mai eficientă a proiectelor de asistență finanțate de donatori pentru APL este necesară pentru a exclude suprapunerea și dublarea eforturilor și activităților.

- Un prim pas spre implementarea noilor tehnologii la nivel local este stabilirea drept prioritate pe termen mediu-lung și alocarea resurselor (financiare, umane etc. în măsura posibilităților) pentru direcția de dezvoltare a TIC. Acest lucru se recomandă a fi stipulat în strategiile de dezvoltare la nivel local sau în alte documente de politici ale primăriilor/ consiliilor locale, raionale.

- Se cere o inventariere detaliată și o delimitare clară a serviciilor publice prestate de autoritățile locale și ale celor prestate de autoritățile centrale, în care autorităților locale le revine doar rolul de agent/operator de prestare a serviciului în cauză.

- Se recomandă o abordare echilibrată între respectarea protecției datelor cu caracter personal și accesul la datele necesare, pentru o funcționare eficientă a serviciilor bazate pe TIC, prestate de către autoritățile publice.

- Metodologiile de planificare bugetară trebuie să ia în considerare faptul că proiectele TI durează mai mult de un an.

- Abordarea de jos în sus în implementarea serviciilor digitale locale: funcționarii locali trebuie să manifeste inițiativă și dorință.

- Pentru digitizarea serviciilor publice locale sunt necesare soluții tehnologice tip. Elaborarea unor astfel de soluții tehnologice cade în sarcina autorităților publice centrale.

- Implementarea proiectelor de cercetare-dezvoltare, finanțate din bani publici și a partenerilor de dezvoltare, axate pe nevoile și problemele concrete cu care se confrunta APL, APC și cetățenii.